

ת"פ 18450/11/18 - חיים קטרי, עדי גולן, זהר מטר, מדינת ישראל - רשות האוכלוסין וההגירה נגד אורתם סהר הנדסה בע"מ, ג'י. סי. אמ. ג'י השקעות בע"מ, דנה זוהר שרותי כח אדם בע"מ

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ת"פ 18450-11-18

לפני: כב' השופטת קרן כהן

המבקשים:
הנאשמים 2, 4 ו-6
1. חיים קטרי
ע"י ב"כ עו"ד משה פולק
2. עדי גולן
ע"י ב"כ עו"ד אסף טל
3. זהר מטר
ע"י ב"כ עו"ד חאתם נעאמנה

המשיבה:
המאשימה
הנאשמים 1, 3 ו-5
מדינת ישראל - רשות האוכלוסין וההגירה
1. אורתם סהר הנדסה בע"מ
2. ג'י. סי. אמ. ג'י השקעות בע"מ
3. דנה זוהר שרותי כח אדם בע"מ

החלטה

1. האם מתקיימות במקרה שלפנינו נסיבות מיוחדות שעל יסודן יש לשלוח את הנאשמים 2, 4 ו-6 לקבלת תסקיר מבחן שיבחן, בין היתר, את הפרמטרים לביטול הרשעתם?

זו השאלה הדרושה הכרעה במסגרת החלטה זו.

הרקע לבקשה וההליכים המשפטיים

2. ביום **20.8.2023** ניתנה הכרעת דין מפורטת שבה הורשעו כל הנאשמים, פרט לנאשמת 1, אורתם סהר הנדסה בע"מ (להלן: **אורתם**), בביצוע העבירות שיוחסו להם בכתב האישום, ואלו הן:

2.1. **אורתם** זוכתה מהעבירות שיוחסו לה בכתב האישום וכתב האישום נגדה בוטל מטעמים של הגנה מן הצדק. זאת, למרות שנקבע כי הוכח מעבר לכל ספק סביר שביצעה את העבירות מושא כתב האישום, דהיינו העסקת שבעה עובדים זרים בשלושה אתרים שונים וכי לצורך זה קיבלה שירותי כוח אדם זר ממני שאינו בעל היתר מיוחד.

עמוד 1

יצוין כי השיקולים שעמדו בבסיס ההחלטה לזכות את אורתם היו: רכישתה על ידי קבוצת חנן מור מחברה אחרת אליה נמכרה בעבר כשהיא מרוקנת מנכסים וללא פעילות עסקית; קבוצת חנן מור לא ידעה על ההליך המשפטי ולכן הוא לא הובא בחשבון בעת תמחור העסקה; מכירת אורתם לא בוצעה בכוונה להתחמק מהאחריות הפלילית בגין מעשיה; אין בהרשעת אורתם כדי לשרת את האינטרס הציבורי שבהרתעת תאגידים מביצוע עבירות דומות מכיוון שקבוצת חנן מור אינה קשורה לביצוע העבירות; ההרשעה תוביל לפגיעה בלתי סבירה בקבוצת חנן מור.

מר חיים קטרי הורשע בהפרת החובה המוטלת על נושא משרה למנוע את ביצוע העבירות על ידי אורתם לפי סעיפים 5, 4 ו-2(א) לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 וסעיפים 21, 20(ד) ו-10(א) לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996 (להלן: **מר קטרי**).

2.2. **ג'י.סי.אמ.ג'י ניקיון וגינן בע"מ** הורשעה בהעסקת שבעה עובדים זרים בשלושה אתרים של אורתם מבלי שהסדירה עבורם ביטוח רפואי, עבירות לפי סעיפים 2(א) ו-2(ב)(3) לחוק עובדים זרים וסעיף 29 לחוק העונשין. כמו כן, היא הורשעה בכך שסיפקה שירותים בין-ארציים של כוח אדם מבלי שהיה בידיה היתר מיוחד, עבירה לפי סעיפים 10 ו-20(ב) לחוק העסקת עובדים וסעיף 29 העונשין (להלן: **ג'י.סי.אמ.ג'י**).

מר עדי גולן הורשע בהפרת החובה המוטלת על נושא משרה למנוע את ביצוע העבירות על ידי ג'י.סי.אמ.ג'י לפי סעיפים 5, 2(א) ו-2(ב)(3) לחוק עובדים זרים וסעיפים 21, 20(ב) ו-10 לחוק העסקת עובדים (להלן: **מר גולן**).

2.3. **דנה זוהר שירותי כח אדם בע"מ** הורשעה בהעסקת שבעה עובדים זרים בשלושה אתרים של אורתם מבלי שהסדירה עבורם ביטוח רפואי, עבירות לפי סעיפים 2(א) ו-2(ב)(3) לחוק עובדים זרים וסעיף 29 לחוק העונשין. כמו כן, היא הורשעה בכך שסיפקה שירותים בין-ארציים של כוח אדם מבלי שהיה בידיה היתר מיוחד, עבירה לפי סעיפים 10 ו-20(ב) לחוק העסקת עובדים וסעיף 29 העונשין (להלן: **דנה זוהר**).

מר זוהר מטר הורשע בהפרת החובה המוטלת על נושא משרה למנוע את ביצוע העבירות על ידי דנה זוהר לפי סעיפים 5, 2(א) ו-2(ב)(3) לחוק עובדים זרים וסעיפים 21, 20(ב) ו-10 לחוק העסקת עובדים (להלן: **מר מטר**).

3. **ביום 6.2.2024** הגיש מר קטרי בקשה בכתב לקבלת תסקיר מבחן בעניינו.

4. **ביום 19.2.2024** התקיים דיון בנוכחות הצדדים שבו ביקשו ה"ה קטרי, גולן ומטר להפנות אותם לשירות מבחן לצורך קבלת תסקיר מבחן שבו תיבחן גם סוגיית ביטול הרשעתם.

טענות הצדדים

הנאשם 2 - מר קטרי

5. **מר קטרי** טען שמתקיימות נסיבות המצדיקות קבלת תסקיר מבחן בעניינו ולביטול הרשעתו. כתב האישום נגד אורתם שהיא הנאשמת העיקרית בוטל ולכן בהיותו נאשם משני מן הצדק לבטל את הרשעתו. כמו כן, הוא לא הוזהר כדין בעת חקירתו בנוגע לעבירות המיוחסות אליו ולכן הוטעה לחשוב שהוא עד מטעם אורתם. עוד נטען כי מר קטרי אינו עובד באורתם משנת 2016 וההרשעה עשויה לגרום לו ולמשפחתו פגיעה כלכלית קשה שספק אם יוכלו להשתקם ממנה. מדובר אדם נורמטיבי המבקש לפרנס את משפחתו בכבוד על בסיס הידע והניסיון שצבר בענף הבנייה והרשעתו תמוטט את יכולתו הכלכלית להמשיך ולפרנס את משפחתו.

6. **המאשימה** טענה שיש לדחות את הבקשה מכיוון שלא הוצגו נסיבות המצדיקות את משלוח מר קטרי לקבלת תסקיר מבחן. טענותיו כלליות ואינן מבססות פגיעה בלתי פרופורציונלית העלולה להיגרם לו כתוצאה מהרשעתו. הוא לא הגיש מסמכים שיש בהם כדי להעיד על פגיעה קונקרטיית או קרובה לוודאית ולא עמד בנטל המוטל עליו להוכיח שעלול להיגרם לו נזק חריג שיפגיע על מערך חייו. כמו כן, סוג העבירות שבהן הורשע מר קטרי הן עבירות כלכליות שהנפגע בהן הוא הציבור ולא הפרט ואחת ממטרות הענישה היא הבעת סלידה של החברה מביצוען ולכן יש להיזהר במתן משקל יתר לעברו ולאורחות חייו הנורמטיביים.

7. **לאחר הדיון** טען **מר קטרי** שהמאשימה חזרה בה בנוגע לאורתם ואילו מכתב אישום שכלל את האישום שהיה חלק מכתב האישום מושא הליך זה ושהופרד "מסיבה מלאכותית" בהתאם להחלטת בית הדין מיום 17.1.2020, עובדה המחזקת את טענתו שיש לשלוח אותו לתסקיר מבחן.

8. **המאשימה** השיבה וטענה שהאישום לא פוצל "מסיבות מלאכותיות" אלא מסיבות משפטיות. עוד נטען כי העובדה שהחליטה לחזור בה מכתב האישום האחר אינה מחייבת את בית הדין בהליך זה ולכן משמר קטרי הורשע בביצוע עבירות חמורות במסגרת הכרעת הדין, יש להותיר את הרשעתו בהליך זה.

הנאשם 4 - מר גולן

9. **מר גולן** טען שמתקיימות נסיבות המצדיקות קבלת תסקיר מבחן על מנת שיבחן את משמעות ההרשעה, לרבות הנזק הקונקרטי שנגרם לו, כפי שנקבע בעניין **כתב[1]** ולפי הפרמטרים לביטול הרשעה. נטען כי הוא הורשע באחריות נושא משרה לעבירות שבוצעו לפני למעלה מעשור ושביגים הוגש כתב אישום לאחר כשלוש וחצי שנים. הרשעתו בשלב זה תשפיע על חייו ותפגע בעסקיו. הוא נאלץ למכור מניות בתאגיד שהיה בבעלות וכעת עלול לאבד את רישיונו לעסוק בתחום. הוא אף הפנה לגזרי דין של בתי הדין האזוריים ששלחו נאשמים לתסקיר מבחן[2].

10. **המאשימה** טענה שיש לדחות את הבקשה מכיוון שלא הוצגו נסיבות המצדיקות את משלוח מר גולן לקבלת תסקיר מבחן. טענותיו כלליות ואינן מבססות פגיעה בלתי פרופורציונלית שעלולה להיגרם לו כתוצאה

מהרשעתו. לא הוגשו מסמכים שיש בהם כדי להעיד על פגיעה קונקרטית או קרובה לוודאית ומר גולן לא עמד בנטל המוטל עליו להוכיח שעלול להיגרם לו נזק חריג שישפיע על מערך חייו. כמו כן, סוג העבירות שבהן הורשע הן עבירות כלכליות שהנפגע בהן הוא הציבור ולא הפרט ואחת ממטרות הענישה היא הבעת סלידה של החברה מביצוען כדי להרתיע ולכן יש להיזהר במתן משקל יתר לעברו ולאורחות חייו הנורמטיביים.

11. בתגובה טען **מר גולן** כי הדרך לביטול הרשעה היא באמצעות קבלת תסקיר מבחן וכי אף אם יפאר את עצמו אין בכך כדי להשפיע כמו תסקיר מבחן. עוד נטען כי לא חשב שבמסגרת בקשה לקבלת תסקיר מבחן יש להציג מסמכים המצדיקים את הבקשה, ואלה יוצגו לשירות המבחן.

הנאשם 6 - מר מטר

12. **מר מטר** טען שמתקיימות נסיבות המצדיקות קבלת תסקיר מבחן בעניינו. הרשעתו תביא לפגיעה קשה שכן הוא רופא שיניים בעל קליניקה בכפר סבא וההרשעה תגרום נזק בלתי הפיך שלא ניתן למזערו. העבירות בוצעו בשנת 2015 וחלפו שנים רבות מאז. המאשימה הגישה את כתב האישום סמוך למועד ההתיישנות והנאשם משלם את המחיר בשל הצורך בסיום ההליך בהקדם.

13. **המאשימה** טענה כי יש לדחות את הבקשה מכיוון שלא הוצגו נסיבות המצדיקות את משלוח מר מטר לקבלת תסקיר מבחן. טענותיו כלליות ואינן מבססות פגיעה בלתי פרופורציונלית שעלולה להיגרם לו כתוצאה מהרשעתו. גם הוא לא הגיש מסמכים שיש בהם כדי להעיד על פגיעה קונקרטית או קרובה לוודאית ולא עמד בנטל המוטל עליו להוכיח כי עלול להיגרם נזק חריג שישפיע על מערך חייו. כמו כן, סוג העבירות שבהן הורשע מר מטר הן עבירות כלכליות שהנפגע בהן הנפגע הוא הציבור ולא הפרט ואחת ממטרות הענישה היא הבעת סלידה של החברה מביצוען כדי להרתיע ולכן יש להיזהר במתן משקל יתר לעברו ולאורחות חייו הנורמטיביים.

התשתית המשפטית

14. בית המשפט העליון פסק **בעניין חברת נמלי ישראל**^[3] כי יש להרשיע נאשם כאשר המיוחס לו הוכח כדין ו"רק **בנסיבות יוצאות דופן, בהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה בדין לבין חומרתה של העבירה**", ניתן להימנע מהרשעתו. הימנעות מהרשעה אפשרית כאשר מתקיימים שני תנאים מצטברים: **האחד**, ההרשעה תסב פגיעה חמורה בשיקום הנאשם. **השני**, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה הספציפי על ההרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים.

15. פסיקה זו אומצה על ידי בית הדין הארצי **בעניין חברת השמירה בע"מ**^[4] אשר פסק שהסמכות להורות על ביטול הרשעה אמורה להיות מופעלת רק במקרים חריגים שבהם מתקיימים נסיבות יוצאות דופן המצדיקות זאת, כאשר הנטל מוטל על הנאשם להוכיח שאכן מתקיימות בעניינו נסיבות כאלה^[5].

16. בית המשפט העליון פסק בעניין **כתב**^[6] בנוגע לשיקולים שעל בית הדין להביא בחשבון בדונו בשאלה אם יש להרשיע נאשם או לבטל את הרשעתו, שיקולים שרלוונטיים אף להכרעה בבקשה למשלוח נאשמים לקבלת תסקיר מבחן, באופן הבא:

"השאלה אימתי ובאילו נסיבות רשאי בית-המשפט לחייב נאשם בשירות לתועלת הציבור ללא הרשעה אינה יכולה להיות מוכרעת לפי שיקולים הרמטיים. עם זאת, רשאי בית-המשפט לקבוע קווים מנחים (Guide Lines), שבלי להיות ממצים, יש בהם כדי להדריך את בתי-המשפט בעניין זה. שיקולים אלה הם שיקולים של שיקום מחד גיסא ושיקולים של אינטרס הציבור מאידך גיסא... שהם בעיקרם שיקולי שיקום: א) האם מדובר בעבירה ראשונה או יחידה של הנאשם; ב) מהי חומרת העבירה והנסיבות שבהן בוצעה; ג) מעמדו ותפקידו של הנאשם והקשר בין העבירה למעמד ולתפקיד; ד) מידת הפגיעה של העבירה באחרים; ה) הסבירות שהנאשם יעבור עבירות נוספות; ו) האם ביצוע העבירה על-ידי הנאשם משקף דפוס של התנהגות כרונית, או המדובר בהתנהגות מקרית; ז) יחסו של הנאשם לעבירה, האם נוטל הוא אחריות לביצועה, האם הוא מתחרט; ח) משמעות הרשעה על הדימוי העצמי של הנאשם; ט) השפעת הרשעה על תחומי פעילותו של הנאשם. שיקולים אלה, בלי שיהיו ממצים, מקובלים עליו כאחד הגורמים שיש להביאם בחשבון בהחלטה בדבר תוצאות הרשעה.

מנגד, קיימים גם שיקולים שבאינטרס הציבור ששמים את הדגש על חומרת העבירה ונסיבותיה (גורם שגם שירות המבחן אינו מתעלם ממנו) ועל האפקט הציבורי של ההרשעה. הכלל הוא שיש להרשיע נאשם שעבר עבירה, ומי שטוען את ההפך שומה עליו לשכנע את בית-המשפט ששיקולי השיקום גוברים במקרה האינדיווידואלי על השיקולים שבאינטרס הציבורי..." (ההדגשה הוספה - ק.כ.).

17. בית הדין הארצי התייחס בעניין **מישאלוף**^[7], שבו הורשעו חברה ונושא משרה בעבירות לפי חוק עובדים זרים, לפגיעה הכלכלית שעלולה להיגרם לנושא המשרה בעקבות הרשעתו וקבע כי אין היא מהווה נסיבה המצדיקה חריגה מהכלל והימנעות מהרשעה. ובלשונו של בית הדין הארצי:

"בעניין א.פ.י. קבע בית הדין הארצי כי נזק כלכלי הצפוי מהרשעה בדין, שהיא גם הרשעה ראשונה, והתחייבות הנאשם שלא לעבור עבירות נוספות אינן נסיבות חריגות המצדיקות הימנעות מהרשעה, ואף ההיפך מכך. בית הדין הוסיף וקבע כי -

'ניתן אף לומר כי לנסיבות מעין אלה כיוון המחוקק בקביעת אחריותו האישית של נושא משרה על פי הוראת סעיף 5 לחוק עובדים זרים, בהיות העבירות בהן מדובר עבירות כלכליות במהותן. הימנעות מהרשעה בנסיבות כגון אלה שלפנינו, בהן מודגשת הפגיעה הכלכלית הצפויה בנושא המשרה מר עמר עקב הרשעתו, תחטיא את התכלית הגלומה בהסדר המשפטי שבחוק המטיל אחריות פלילית בגין העבירות המנויות בו גם על נושאי משרה בחברות, מעסיקות העובדים הזרים...'

בהתייחס לנזק הקונקרטי הנטען על ידי המנהל - חסימת השתתפותו במכרזים למתן שירותים לגופים ציבוריים קבע בית הדין הארצי בעניין כפיר אחזקות כי -

'מצדם השני של המאזניים, לא שוכנענו כי הפגיעה שתיגרם לחברה כתוצאה מהרשעתה שונה מהפגיעה

הנגרמת לכל תאגיד אשר הורשע בעבירות על חוקי העבודה. החברה אמנם טענה כי הרשעתה עלולה לעמוד לה לרועץ בעת השתתפות במכרזים ציבוריים, אך מדובר בנזק שהינו תוצר נלווה של כל הרשעה בנסיבות דומות ולא הובאו ראיות לקיומו של נזק יוצא דופן בנסיבות המקרה. המשיבה [המדינה - ל.ג.] אף הצביעה על כך שתקנות חובת המכרזים והוראות החשב הכללי, מאפשרות הפעלת שיקול דעת ומתן אפשרות לחברה שהורשעה להשתתף - בנסיבות המצדיקות זאת - במכרזים ציבוריים, כך שדרכה של החברה אינה חסומה לחלוטין גם בהקשר זה. המגבלה המוטלת על השתתפות במכרזים ציבוריים אף מוגבלת ותחומה בזמן'.

ובעניין פרץ [ע"פ (ארצי) 31808-03-13 מדינת ישראל - פרץ (5.2.2014)] הדגיש בית הדין הארצי כי- '... בבוא בית הדין לשיקול אם התקיימו הנסיבות לקבלת החלטה בדבר אי הרשעה, עליו ליתן דעתו לכך שמדובר בעבירות כלכליות המחייבות הטלת סנקציה כלכלית ראויה על נושאי משרה שבעצם עומדים מאחורי ביצוע עבירה על ידי החברה שתחת ניהולם, כמו גם לשיקולי הרתעה לצורך מיגור התופעה"'.¹⁸

בהמשך נקבע גם כי "הימנעות מהרשעה מהטעם של צמצום הפגיעה הכלכלית בתאגיד או במנהל התאגיד כתוצאה מההרשעה חותרת תחת תכלית החקיקה, שכן מדובר בעבירה שהמניע העיקרי לביצועה הוא כלכלי, ובהתאמה לכך על מנת שהענישה תהיה אפקטיבית ותיצור הרתעה יש להטיל בגין ביצוע העבירה סנקציות כלכליות משמעותיות (עניין א.פ.י.; עניין פרץ). זאת, במיוחד עת התאגיד והמנהל ממשיכים באותו עיסוק שבמסגרתו הורשעו בהעסקת עובדים זרים שלא כדין'.

18. בעניין דוארדו[8] קבע בית הדין הארצי כי האפשרות של איבוד הרישיון לעסוק כקבלן היא פגיעה רגילה הנובעת מביצוע העבירות, בזו הלשון: "אבדן רישיון הקבלן או ניתוק ההתקשרות בין החברה לבין חברת "עזרה וביצרון", הרי שטענה זו דומה במהותה לטענה של פגיעה באפשרות לגשת למכרזים לאספקת שירותים לגופים ציבוריים. כפי שנפסק, הפגיעה באפשרות לזכות במכרזים היא 'תוצר נלווה של כל הרשעה בנסיבות דומות' (עניין משאלוף)".

19. נוסף כי חלוף הזמן ממועד ביצוע העבירה ועד ההרשעה הנובעים מהתמשכות ההליכים המשפטיים עשוי להוות שיקול בעת גזירת עונשו של הנאשם[9].

הכרעה

20. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים מצאתי כי אין מקום לשלוח את הנאשמים לשירות המבחן לצורך קבלת תסקיר מבחן בעניינם, מהנימוקים שיפורטו להלן.

21. לא עלה בידי הנאשמים להוכיח כי הרשעתם וגזירת עונשם יסבו להם נזקים בלתי סבירים שיפגעו בסיכויי השיקום שלהם.

21.1. **ראשית**, העובדה שחברת אורתם זוכתה מטעמי צדק אינה מצדיקה את משלוח מר קטרי לקבלת תסקיר מבחן או לביטול הרשעתו.

כפי שנקבע בהכרעת הדין, אורתם נמצאה אשמה בכל העבירות שיוחסו לה בכתב האישום והיא הייתה מורשעת אם בעלי מניותיה לא היו מתחלפים בשתי הזדמנויות שונות ואם לא הייתה מרוקנת מנכסיה ומפסיקה את פעילותה בתחום. כלומר, כתב האישום נגד אורתם לא בוטל כתוצאה מחוסר אשמה אלא מטעמים של הגנה מן הצדק הנובעים מנסיבות מיוחדות שהוכחו והן מכירתה לקבוצת חנן מור ללא נכסים ופעילות, לאחר שכבר נמכרה פעם אחת ומבלי שהקבוצה ידעה על ההליכים הפליליים המתנהלים נגדה בעת רכישתה. שיקולים אלה שעמדו בבסיס ההחלטה לזכות את אורתם אינם רלוונטיים למר קטרי ואין בהם כדי להשליך על עניינו.

מר קטרי היה נושא משרה באורתם בתקופה שבה בוצעו העבירות על ידי אורתם ומהראיות שהוצגו לפניי הוא זה שהיה אחראי על הטיפול בעובדים שהוצבו באתריה ועל הקשר עם ג'י.סי.אמ.ג'י' בנוגע לעובדיה שהוצבו באתרי אורתם. לכן, מר קטרי אינו בבחינת "נאשם משני", כפי שטען, אלא הוא נאשם עיקרי בעבירות שבהן הורשע, הנוגעות לאחריותו כנושא משרה של אורתם שלא פעל על מנת למנוע ממנה לבצע את העבירות מושא כתב האישום.

אי לכך, לא מצאתי שקיימת הצדקה לשלוח את מר קטרי לקבלת תסקיר מבחן או לבטל את הרשעתו מטעמים של צדק עקב זיכוי של אורתם.

21.2. **שנית**, שוכנעתי שמר קטרי הוזהר לפני חקירותיו, שהחוקר אף הסביר לו בתחילת החקירות שהוא יכול להתייעץ עם עורך דין וכי הוא הגורם הרלוונטי באורתם בעניינים הנוגעים לאישומים מושא כתב האישום.

מר קטרי טען בסיכומים להגנה מן הצדק מכיוון שהזימון לחקירה לא הופנה אליו אלא למנכ"ל אורתם ורק עקב התייצבותו לחקירות הוגש נגדו כתב אישום. בקשתו נדחתה לאחר שנקבע כי בתחילת החקירות הוסברו לו האישומים שבהם הואשם וניתנה לו הזדמנות להתייעץ עם עורך דין לפני ששיב לשאלות, כפי שעולה מחתימותיו לפי האזהרה וליד ההודעה שהוא רשאי להתייעץ עם עורך דין [10].

כמו כן, כפי שפורט בהכרעת הדין הוכח שמר קטרי היה נושא משרה באורתם והיה אחראי במסגרת תפקידו על התנהלות האתרים ועל אופן אספקת העובדים לאתרים. מכאן, שמר קטרי היה הגורם הרלוונטי באורתם בנושאים מושא האישומים שבהם הואשם ושהוא לא פיקח ועשה כל שניתן כדי למנוע ממנה לבצע את העבירות.

לפיכך, המאשימה התנהלה כראוי והגישה כתב אישום נגד מר קטרי בשל תפקידו בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום ולא מצאתי שנפל בהתנהלותה פגם המצדיק את הפנייתו לקבלת תסקיר מבחן.

21.3. **שלישית**, לא מצאתי שיש ממש בטענות מר קטרי לפגיעה חמורה בעיסוקו אם לא ישלח לתסקיר מבחן והרשעתו תיוותר על כנה.

מר קטרי עוסק משנת 2016 במתן ייעוץ ארגוני לחברות בתחום הבנייה[11].

טענותיו בנוגע לפגיעה בעיסוקו נטענו באופן כללי וללא ביסוס מתאים. הוא לא פירט מדוע תיפגע פרנסתו כתוצאה מהרשעתו ולא הצביע על מקום עבודה אחד שביטל את ההתקשרות עימו כתוצאה מהרשעתו, למרות שחלפו כחמישה חודשים מאז שניתנה הכרעת הדין.

כמו כן, מר קטרי לא הציג ראיות בכתב או אסמכתאות אובייקטיביות לנזקים שנגרמו לו או שעלולים להיגרם לו כתוצאה מהרשעתו או לסיבות שימנעו מחברות שונות להתקשר עימו לקבלת ייעוץ ארגוני בתחום הבנייה כתוצאה מכך.

אציין כי אף אם עלולה להיגרם למר קטרי פגיעה בסיכויי להמשיך בעבודתו, דבר שלא הוכח כאמור, הרי שמדובר בפגיעה רגילה המהווה "תוצר נלווה" של הרשעתו בעבירות מושא כתב האישום ולא מדובר בנסיבה מיוחדת המצדיקה קבלת תסקיר מבחן, לרבות בסוגיית ביטול הרשעתו.

21.4. **רביעית**, לא מצאתי שהעובדה שמר קטרי זוכה כתוצאה ממחיקת כתב האישום נגדו בהליך אחר שבו נדון אישום שהופרד מהאישומים מושא ההליך מצדיקה הפנייתו לתסקיר מבחן.

האישום בהליך האחר הופרד מהאישומים מושא הליך זה לבקשת חברת ג'י.סי.אמ.ג'י ומר גולן מסיבות משפטיות. במסגרת ההחלטה על הפרדת האישומים נקבע כי כל האישומים מושא הליך זה נוגעים ל"פרשה" אחת שבה מעורבים כל הנאשמים בשונה מהאישום שהופרד. האישום שהופרד התייחס לאירוע שהתרחש במסגרת מערכת היחסים שבין אורתם, דנה זוהר, מר מטר וחברה נוספת בשם אל.וי.סי זוהר עבודות בנייה ויזמות וכלל עבירה של תיווך בין ארצי מכוח שירות התעסוקה. לכן, משהאישום לא נגע למערכת היחסים מושא הליך זה, לא הוגש כנגד ג'י.סי.אמ.ג'י ומר גולן ואף כלל עבירה שונה מהעבירות מושא ההליך הוא הופרד מהאישומים מושא הליך זה. כלומר, ההפרדה נעשתה מסיבות משפטיות ענייניות ולא מסיבות "מלאכותיות", כפי שנטען.

בנסיבות אלה, משההליך האחר התייחס למערכת יחסים שונה וכלל עבירות שונות, לא ניתן להשליך ממנו על ענייננו. לכן, העובדה שהמאשימה החליטה לחזור בה מכתב האישום בהליך האחר בנוגע לאורתם ולמר קטרי אינה רלוונטית לענייננו.

21.5. אי לכך, לא עלה בידי מר קטרי לשכנע שיש להפנותו לקבלת תסקיר מבחן משיקולי שיקום ולטעמי השיקולים הנוגעים לחומרת העבירות שביצע והאינטרס הציבור גוברים במקרה זה, כפי שיפורט בהמשך.

הנאשם 4 - מר גולן

21.6. **ראשית**, לא מצאתי כי יש בחלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות ועד למועד זה כדי להצדיק את הפניית מר גולן לקבלת תסקיר מבחן.

העבירות שבהן הורשע מר גולן בוצעו בשנת 2015 וכתב האישום הוגש בחודש 11/2018, קרי - לאחר כשלוש וחצי שנים. התארכות ההליכים נבעה מפעולות החקירה הרבות שבוצעו במטרה להבין את מערכת היחסים שבין אורתם, ג'י.סי.אמ.ג'י ודנה זוהר ואת האופן שבו סופקו העובדים לאתרי אורתם ולבחון את אחריות כל אחד מהנאשמים לביצוע העבירות כדי למנוע הגשת כתבי אישום שלא לצורך. כמו כן, הרשעת הנאשמים רק בחודש 8/2023 נבעה מהתארכות ההליכים המשפטיים בעניינם.

כאמור, ההלכה היא שחלוף הזמן אינו מהווה נסיבה מיוחדת המצדיקה הפנייה לתסקיר מבחן או לביטול הרשעה אלא מדובר בשיקול שיש להתחשב בו בעת גזירת העונש.

21.7. **שנית**, לא מצאתי שיש ממש בטענות מר גולן לפגיעה חמורה בעיסוקו אם לא יישלח לתסקיר מבחן והרשעתו תיוותר על כנה.

מר גולן הוא איש עסקים ויש לו בין שמונה לעשר חברות בארץ ובחו"ל^[12].

טענותיו לפגיעה בעיסוקיו היו כלליות ולא נתמכו בראיות אובייקטיביות או באסמכתאות בכתב. הוא לא פירט מה תחום עיסוקן של החברות הרבות שבבעלותו ולא הציג מסמך המצביע על קיומו של סיכון כלשהו שעיסוקו כקבלן כוח אדם יישלל. כמו כן, מר גולן לא הצביע על ביטול התקשרות עימו או עם החברות שבבעלותו ממועד הרשעתו בחודש 8/2023 ועד היום.

לכך יש להוסיף כי מר גולן טען שיש לו חברות בחו"ל, לכן ספק אם עיסוקו במסגרת חברות אלה ייפגע כתוצאה מהרשעתו.

יצוין כי היה על מר גולן להציג ראיות לפגיעה בעיסוקו או בחברות שבבעלותו במסגרת הבקשה להפנייתו לתסקיר מבחן ולא רק לשירות המבחן.

בכל מקרה, שלילת רישונו של מר גולן או של החברות שבבעלותו והעובדה שעלולה להיגרם לו פגיעה

כלכלית מסוימת כתוצאה מהרשעתו אינן מהווה נסיבות המצדיקות הפנייתו לשירות מבחן ומדובר בתוצאה הרגילה הנובעת מהרשעתו בביצוע העבירות מושא כתב האישום.

21.8. בנסיבות אלה, לא עלה בידי מר גולן לשכנע שיש להפנותו לקבלת תסקיר מבחן משיקולי שיקום ולטעמי השיקולים הנוגעים לחומרת העבירות שביצע והאינטרס הציבורי גוברים במקרה זה, כפי שיפורט בהמשך.

הנאשם 6 - מר מטר

21.9. **ראשית**, כפי שהוסבר בעניינו של מר גולן, חלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות ועד למועד זה אינו מצדיק את הפניית מר מטר לקבלת תסקיר מבחן. שכן, ההלכה היא שחלוף הזמן אינו בבחינת נסיבה מיוחדת להפנייתו לתסקיר מבחן או לביטול הרשעה אלא מדובר בשיקול שיש להתחשב בו בעת גזירת העונש.

21.10. **שנית**, לא מצאתי שיש ממש בטענות מר מטר לפגיעה חמורה בעיסוקו כרופא שיניים אם לא יישלח לתסקיר מבחן והרשעתו תיוותר על כנה.

הטענה שההרשעה תסב למר מטר נזק בעבודתו כרופא שיניים במרפאה מוכרת נטענה בעלמה וללא ביסוס. מר מטר הסתפק בהעלאת טענה כללית ולא סיפק הסבר לקשר בין הרשעתו בעבירות מתחום דיני העבודה לעיסוקו כרופא שיניים. כמו כן, מר מטר לא הצביע ולו על מטופל אחד שעזב את מרפאתו כתוצאה מהרשעתו בחודש 8/2023 למרות שחלפו למעלה מחמישה חודשים עד למועד זה.

במאמר מוסגר יצוין כי מר מטר טען בעדותו שהוא עוסק בתחום של עבודות גמר של בניינים ונדל"ן [13]. גם בהקשר לעיסוק זה לא הוכיח מר מטר כי הרשעתו עלולה לפגוע בפרנסתו פגיעה חמורה המצדיקה הפנייתו לתסקיר מבחן.

21.11. בנסיבות אלה, לא עלה בידי מר מטר לשכנע שיש להפנותו לקבלת תסקיר מבחן משיקולי שיקום ולטעמי השיקולים הנוגעים לחומרת העבירות שביצע והאינטרס הציבורי גוברים במקרה זה, כפי שיפורט בהמשך.

שיקולים כלליים נוספים ביחס לשלושת הנאשמים

21.12. ה"ה קטרי, גולן ומטר הפרו את אחריותם כנושאי משרה במספר עבירות, שנעברו בשלושה מועדים שונים ובשלושה אתרים שונים. בכל המקרים מערכת היחסים המסועפת ביניהם ואופן ביצוע העבירות היו זהים, כך שמדובר בנאשמים שחזרו וביצעו את העבירות שבהן הורשעו בשלוש הזדמנויות שונות.

21.13. כמו כן, ה"ה קטרי, גולן ומטר היו מעורבים במסגרת תפקידם בביצוע העבירות. כפי שנקבע בהכרעת הדין מר קטרי היה משנה למנכ"ל אורתם, הציג את עצמו למפקחים כמי שאמון על כל הפעולות הנוגעות להעסקת העובדים ואף הוכח שהיה מעורב בהזמנות העובדים לאתרים ובתשלום עבור העסקתם לספקים; מר גולן היה הגורם שעסק בהעסקת העובדים ובאספקתם לאורתם; מר מטר היה הגורם שעסק באספקת העובדים לבקשת ג'י.סי.אמ.ג'י ואורתם. לפיכך, קיים קשר הדוק בין ה"ה קטרי, גולן ומטר לביצוע העבירות על ידי אורתם, ג'י.סי.אמ.ג'י ודנה זוהר.

21.14. זאת ועוד. מר קטרי ומר גולן ממשיכים לעסוק בתחום הבנייה ומר מטר לא טען שדנה זוהר אינה פעילה יותר או שאינה עוסקת בתחום הבנייה. אוסיף כי מר מטר העיד שהוא עדיין עוסק בתחום הבנייה ולא בתחום רפואת השיניים. אי לכך, קיימת סבירות שה"ה קטרי, גולן ומטר ימשיכו בביצוע העבירות שבהן הורשעו גם בעתיד.

21.15. לא זו בלבד. ה"ה קטרי, גולן ומטר ניסו במהלך כל ההליך להסיר מעליהם את האחריות לביצוע העבירות, לא נטלו אחריות על ביצוען ולא הביעו חרטה גם לאחר שכבר ניתנה הכרעת הדין.

נוכח האמור, לא עלה בידי ה"ה קטרי, גולן ומטר להוכיח כי יש להפנותם לשירות המבחן משיקולי שיקום.

22. העבירות שבהן הורשעו הנאשמים הן עבירות לפי חוק עובדים זרים וחוק העסקת עובדים שהן במהותן עבירות חמורות שהמניע שלהן הוא כלכלי ויש למגרן. לכך, משיקולי הענישה אין מקום להפנותם לקבלת תסקיר, ואפרט.

22.1. כפי שפורט בהרחבה בהכרעת הדין ה"ה קטרי, גולן ומטר הורשעו בהפרת חובתם כנושאי משרה למנוע מהחברה, שבה שימש כל אחד מהם כנושא משרה, לבצע את העבירות המיוחסות להן בניגוד לחוק עובדים זרים ולחוק העסקת עובדים.

22.2. בעניין **ניסים**[14] עמד בית הדין הארצי על חומרת העבירה על חוק עובדים זרים, באופן הבא: **"מדובר בעבירה חמורה, במיוחד כאשר העסקת עובדים זרים ללא היתר הופכת להיות בעיה חברתית ומוסרית. העסקת עובדים זרים, ללא היתר וללא הפיקוח של החוק ומשרד העבודה והרווחה המבטיח להם תנאי עבודה הוגנים, פוגעת גם בתנאי עבודתם של עובדים מקומיים רבים הצריכים להתחרות בשוק העבודה עם 'עבודה זולה'. אנו מצווים מכוח עקרונות הדמוקרטיה של מדינת ישראל ומורשת ישראל להעניק יחס הוגן לזר. לפיכך אין להטיל קנס סימלי או נמוך על המעסיק פועלים זרים ללא היתר מבלי שקיימים נימוקים מיוחדים...".**

22.3. אוסיף כי בעניין **קבוצת יו.אס.ג'י.די**[15] התייחס בית הדין הארצי לתכלית חוק העסקת עובדים, בזו הלשון: **"החוק נועד להבטיח את זכויות העובד המועסק על ידי קבלן כוח אדם ורווחתו, לאור**

ההרעה המוחשית שחלה במצבם של העובדים המועסקים בדרך זו והשלכות השליליות הנובעות הימנה. בתבנית העסקה זו, נתונים העובדים לעתים קרובות לניצול על ידי תשלום שכר נמוך והיעדר תנאים סוציאליים; היעדר מקום עבודה קבוע ומסודר; כוח המיקוח (האישי והקולקטיבי) שלהם קטן; הביטחון התעסוקתי שלהם נעלם; וזכויות רבות - פרי מאבק של שנים - נלקחו מאותם עובדים. לשם הגשמת תכליתו של החוק ומטרתו, הותנה העיסוק בקבלנות כוח אדם בקבלת רישיון".

כלומר, מטרת החוק היא להסדיר את העסקתם של עובדים במגזרים שבהם יש ניידות גבוהה כדי שלא ינוצלו וזכויותיהם יקופחו. לכן לפי החוק, העסקת עובדים אלה תיעשה באמצעות קבלן בעל רישיון מתאים.

מכאן, שהחוק נועד להבטיח את זכויות העובדים המועסקים על ידי קבלני כוח אדם ורווחתם באמצעות הדרישה ממבקש הרישיון להוכיח את כשירותו המקצועית לנהל עסק מסוג זה ולהעמיד ערבות מתאימה למילוי חובותיו כלפי העובדים[16].

22.4. בנסיבות אלה, משהעבירות לפי חוק עובדים זרים וחוק העסקת עובדים הן עבירות נפוצות הנובעות ממניע כלכלי, יש חשיבות רבה בהרשעת הנאשמים ובהרתעתם כדי לממש את התכלית הגלומה בהסדר המשפטי שבחוק המטיל אחריות פלילית לביצוע העבירות גם על נושאי משרה וכדי למגר את התופעה של ביצוע עבירות מסוג זה.

22.5. נוכח האמור שוכנעתי כי גם שיקולי הענישה הנוגעים לעבירות החמורות שביצעו ה"ה קטרי, גולן ומטר ותכלית החוקים שהופרו מצדיקים שלא להפנותם לתסקיר מבחן.

23. בנסיבות אלה, מצאתי כי לא עלה בידי ה"ה קטרי, גולן ומטר לשכנע ששיקולי השיקום במקרה הפרטני של כל אחד מהם מצדיקים להפנותם לקבלת תסקיר מבחן ולטעמי חומרת העבירות שבהן הורשעו מצדיקים את גזירת עונשם ללא קבלת תסקיר מבחן.

24. אוסיף, כי ה"ה קטרי, גולן ומטר מיוצגים על ידי עורכי דין לכל אורך ההליך ולכן אין חשש שלא יוכלו להציג לפני בית הדין באמצעות באי כוחם את כל הטענות והמסמכים הרלוונטיים במסגרת הטענות לעונש, כך שגם מסיבה זו אין צורך להפנותם לשירות המבחן.

סוף דבר

25. בקשות הנאשמים ה"ה קטרי, גולן ומטר להפנותם לקבלת תסקיר מבחן - נדחות.

26. המאשימה החלה לטעון לעונש בעל פה במעמד הדיון והגישה טיעונים בכתב.

27. בהתאם להסכמת הנאשמים, יוגשו הטיעונים לעונש בכתב עד ליום 27.3.2024.

28. התיק יובא לעיוני ביום 28.3.2024.

ניתנה היום, כ"ג אדר א', (03 מרץ 2024), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.

[

[1] ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997).

[2] ת"פ (ב"ש) 1231/09 מדינת ישראל - אבן-ארי בע"מ, (19.1.2015); הע"ז (ב"ש) 48871-07-16 מדינת ישראל - א.מ. טכנולוגיות שיבוב בע"מ, (29.6.2020).

[3] רע"פ 8487/11 חברת נמלי ישראל-פיתוח ונכסים בע"מ נ' מדינת ישראל-המשרד להגנת הסביבה, (23.10.2012).

[4] ע"פ (ארצי) 50155-08-10 חברת השמירה בע"מ נ' מדינת ישראל-משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה, (6.11.2012); ע"פ (ארצי) 6291-05-10 א. כפיר אחזקות בע"מ נ' מדינת ישראל, (31.1.2012); ע"פ (ארצי) 33112-09-15 מדינת ישראל נ' זלקינד, (5.7.2017).

[5] ע"פ (ארצי) 33098-09-12 א.פ.י. שירותי כח אדם בענף הבניין (2005) בע"מ - מדינת ישראל - משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה (11.8.2014).

[6] עניין כתב; ע"פ 5102/03 מדינת ישראל נ' קליין, (4.9.2007); ע"פ 9893/06 לאופר נ' מדינת ישראל, (3.12.2007)

[7] ע"פ (ארצי) 3043-09-14 מדינת ישראל - מיסאלוף, (22.11.2016).

[8] ע"פ (ארצי) 2153-12-18 דוארדו - מדינת ישראל, (13.02.2019).

[9] ע"פ (ארצי) 58285-05-19 **רחמינוב - מדינת ישראל** (10.12.2019); עניין **מישאלוף**.

[10] סעיף 31 להכרעת הדין; מוצגים ת/12, ת/13.

[11] עדות מר קטרי: עמ' 140 לפרוטוקול ש' 10 - 11.

[12] עדות מר גולן: עמ' 171 לפרוטוקול ש' 18, עמ' 182 ש' 28.

[13] עדות מר מטר: עמ' 199 לפרוטוקול ש' 6 - 7.

[14] ע"פ (ארצי) 1001/01 **מדינת ישראל - ניסים**, (17.6.2002).

[15] ע"ע (ארצי) 1002/02 **קבוצת יו.אס.ג'י.די בע"מ נ' מדינת ישראל, משרד העבודה והרווחה**, (10.11.2002).

[16] בג"צ 450/97 **תנופה שירותי כוח אדם ואחזקות בע"מ נ' ישי**, (27.5.1998).